

<p>Μαρία Παπαθανασίου</p> <p>Αναπληρώτρια καθηγήτρια Νεότερης Ευρωπαϊκής Ιστορίας</p>	
<p>Διεύθυνση: Τομέας Ιστορίας, 4^{ος} όροφος, κυψέλη 409, Φιλοσοφική Σχολή, Πανεπιστημιούπολη, 157 84, Αθήνα</p>	
<p>Τηλέφωνο: 2107277402</p>	
<p>E-mail: mparath@arch.uoa.gr</p>	

Βιογραφικό Σημείωμα (συνοπτικό)

Αναπληρώτρια καθηγήτρια Νεότερης Ευρωπαϊκής Ιστορίας.

Σπούδασε ιστορία στην Αθήνα, το Λονδίνο και τη Βιέννη: Αποφοίτησε από το τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (με άριστα) (1989). Έλαβε μεταπτυχιακό δίπλωμα/ Master (με διάκριση) στη «Διεθνή Ιστορία – International History» από την «London School of Economics and Political Science» (LSE) / Πανεπιστήμιο του Λονδίνου (1991). Είναι διδάκτωρ (με διάκριση) του Πανεπιστημίου της Βιέννης (Ινστιτούτο Κοινωνικής και Οικονομικής Ιστορίας – Institut für Wirtschafts- und Sozialgeschichte, 1996).

Εργάζεται ως μέλος ΔΕΠ στο Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του ΕΚΠΑ από τον Ιανουάριο 2014.

Οι δημοσιεύσεις, οι εισηγήσεις και γενικότερα τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα εστιάζουν στον ευρωπαϊκό –κυρίως στον γερμανόφωνο και τον κεντροευρωπαϊκό– χώρο κατά τον ύστερο 18^ο, τον 19^ο και τις πρώτες δεκαετίες του 20ού αιώνα. Αφορούν στην ιστορία της παιδικής ηλικίας, της νεότητας (ειδικότερα των νεανικών οργανώσεων στην μεσοπολεμική Γερμανία), της οικογένειας, του φύλου, του υλικού πολιτισμού, των αγροτικών κοινωνιών και ειδικότερα του ορεινού αγροτικού χώρου (και μάλιστα των Άλπεων), στην προφορική ιστορία, στην ιστορία των εργατικών στρωμάτων των πόλεων, της μετανάστευσης, των τεχνιτών (ειδικότερα των περιπλανώμενων μισθωτών τεχνιτών) και της εργασίας.

Βιβλιοκρισίες για το έργο της έχουν δημοσιευτεί σε ελληνικά και σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά (μεταξύ άλλων στα περιοδικά *Journal of Modern History*, *Austrian History Yearbook*, *Internationale Wissenschaftliche Korrespondenz zur Geschichte der Arbeiterbewegung*), καθώς και στον ιστότοπο *History-Net*. Αναφορές στα έργα της απαντούν στη διεθνή βιβλιογραφία.

Έχει εργαστεί σε επιστημονικά προγράμματα στην Ελλάδα και στην Αυστρία. Στο διάστημα 2001-2013 δίδαξε τόσο σε προπτυχιακό όσο και σε μεταπτυχιακό επίπεδο θέματα ευρωπαϊκής ιστορίας στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, στα Πανεπιστήμια Πατρών, Αιγαίου, Θράκης, Αθηνών, καθώς και στο Πανεπιστήμιο του Κόπερ στη Σλοβενία. Τον Οκτώβριο 2010 εξελέγη επίκουρη καθηγήτρια Νεότερης Ευρωπαϊκής Ιστορίας στο ΕΚΠΑ - διορίστηκε τον Ιανουάριο 2014.

Έχει εποπτεύσει και/ή εποπτεύει μια σειρά μεταπτυχιακών διπλωματικών εργασιών και διδακτορικών διατριβών που αφορούν στην ιστορία της Ευρώπης από τον ύστερο 18^ο αιώνα και εξής (Βρετανία / βρετανική αυτοκρατορία, Γαλλία, Ιταλία, Τσεχοσλοβακία, Σοβιετική Ένωση). Έχει συμμετάσχει σε πολλές τριμελείς επιτροπές μεταπτυχιακών διπλωματικών εργασιών – έχει επίσης συνεποπτεύσει και συνεποπτεύει διδακτορικές διατριβές που αφορούν κυρίως στην ιστορία της πρώιμης νεότερης και της νεότερης (δυτικής, βορειοδυτικής) Ευρώπης.

Κύριος κατάλογος επιστημονικών δημοσιευμάτων

I. Βιβλία

A. Ερευνητικές Μονογραφίες

- *Zwischen Arbeit, Spiel und Schule. Die ökonomische Funktion der Kinder ärmerer Schichten in Österreich 1880-1939.* (Μεταξύ εργασίας, σχολείου και παιχνιδιού. Η οικονομική λειτουργία των παιδιών φτωχότερων στρωμάτων στην Αυστρία 1880-1939.) [Sozial- und Wirtschaftshistorische Studien, 24], Βιέννη/Μόναχο 1999, 332 Seiten, Verlag für Geschichte und Politik Wien, ISBN 3-7028-0360-2 / R. Oldenbourg Verlag München, ISBN 3-486-56409-9.

- *Μεγαλώνοντας στον ορεινό χώρο: Παιδιά και Παιδική Ηλικία στο Κροκύλειο Δωρίδας τις πρώτες δεκαετίες του 20^{ου} αιώνα* (Ιστορικό Αρχείο Ελληνικής Νεολαίας, τ. 38), Αθήνα 2003, 381 σελίδες, ISBN 960-7138-29-5. (*Growing up in mountainous regions: Children and Childhood in Krokylion/Dorida during the first decades of the 20th century*, Historical Archives of Greek Youth, v. 38), Athens 2003, 381 pages)

- *Διαδρομές και Ταυτότητες περιπλανώμενων τεχνιτών: Δυο ζαχαροπλάστες στην Ευρώπη του 19^{ου} αιώνα*, εκδόσεις Σμίλη, Αθήνα 2012, 290 σελίδες, ISBN 9 789606 880186. (*Tramping Artisans' Routes and Identities: Two journeymen-confectioners in 19th century Europe*, Smili publications, Athens 2012)

B. Εγχειρίδιο

- *Αποικίες και Ανταγωνισμοί: (15^{ος} -20^{ος} αιώνας)*, [Ειδικά θέματα του Ευρωπαϊκού Πολιτισμού, τόμος Γ'], Πάτρα 2001, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, 173 σελίδες, ISBN: 960-538-346-2. (Ακαδημαϊκός υπεύθυνος: κ. Γ. Μολυβάς, κριτικός αναγνώστης: κ. Π. Κιτρομηλίδης). (*Colonies and Rivalries: 15th-20th centuries*, Hellenic Open University, 2001)

Γ. Επιστημονική επιμέλεια τόμων

- Επιστημονική Επιμέλεια του τόμου *Αναζητήσεις της γερμανόφωνης ιστοριογραφίας* (Θεωρία και Μελέτες Ιστορίας, τόμος 18_ Αθήνα 2004 - 2^η αναθεωρημένη έκδοση – πρώτη έκδοση 2000), 309 σελίδες, ISBN 960-7089-16-2, Εταιρεία Μελέτης Νέου Ελληνισμού, (επίσης μετάφραση τεσσάρων εκ των έξι άρθρων του τόμου).

-(Υπό δημοσίευση), επιμέλεια από κοινού με τους Κ. Γαγανάκη, Ν. Γιαντσή, Μ. Ντούρου-Ηλιοπούλου, Κ. Ράπτη, του συλλογικού τόμου *Ευρωπαϊκές πόλεις σε κρίση: από τον 13^ο αιώνα μέχρι σήμερα*, που θα εκδοθεί από τις εκδόσεις Ηρόδοτος εντός του

2019. Συγγραφή του εισαγωγικού κεφαλαίου με τίτλο «Ιστορία των πόλεων και ευρωπαϊκές πόλεις σε κρίση: προσανατολισμοί και αναστοχασμοί».

- (Υπό δημοσίευση) επιμέλεια από κοινού με τους Ε. Καραμανωλάκη, Χ. Μπάρκουλα, του συλλογικού τόμου *Φοιτητική ζωή και κινήματα στο ελληνικό πανεπιστήμιο*, (υπό δημοσίευση από το Ιστορικό Αρχείο του ΕΚΠΑ με τη μορφή ηλεκτρονικού βιβλίου /e-book, εντός του 2019).

II. Άρθρα (Articles):

- «Η οικονομική λειτουργία των παιδιών στα φτωχότερα στρώματα στην Αυστρία 1880-1940: Σκέψεις για μια μικροϊστορία της Παιδικής Ηλικίας στη σχέση της με τους ιστορικούς χρόνους», στο *Οι χρόνοι της Ιστορίας για μια Ιστορία της Παιδικής ηλικίας και της Νεότητας*, (Πρακτικά Διεθνούς Συμποσίου), Αθήνα 1998, ISBN 960-7138-21-χ, σ. 75-87.

- “Rural Childhood(s) in mountain region of Austria and Greece: A comparative approach (c 1900-1940)”, στον Slobodan Naumovic, Miroslav Jovanovic (επιμ.), *Childhood in South East Europe: Historical Perspectives on Growing Up in the 19th and 20th Century* (-Zur Kunde Südosteuropas; Band II/ 28) Belgrade - Graz 2001, ISBN 86-83227-03-0, σ. 45-65.

- „Aspekte der bergbäuerlichen Lebenswelt in Österreich – vom späten 19. Jahrhundert bis in die Zwischenkriegszeit“ («Όψεις του κόσμου των ορεινών αγροτών στην Αυστρία, από τον ύστερο 19^ο αιώνα μέχρι και την εποχή του μεσοπολέμου»), συνοδευτικό άρθρο στο Maria Schuster, *Arbeit gab's das ganze jahr, Vom Leben auf eimen Lungauer Bauernhof*, (Damit es nicht verlorengelht...49), επιμ. G. Müller, Wien, Köln, Weimar 2001, ISBN 3-205-99405-1, σ. 187-243.

- «Εξώγαμα παιδιά και ψυχοπαίδια στο χώρο των ανατολικών Άλπεων (1750-1940)»: Ερευνητικές Κατευθύνσεις και Προοπτικές», *Μνήμων*, τόμος 24 (2002), σ. 327-343.

- “Aspects of Childhood in Rural Greece: Children in a mountain village (ca. 1900-1940)”, *The History of the Family* 9/2004, σελίδες 325-345.

- “Protected from work? Children in discourse and children’s experiences in Central Europe (from the late 19th century to the interwar period)”, *La Revue de GRAAT* (Groupe de Recherches Anglo-americanes de Tours), No 36 (Juin 2007) [Stories for Children, Histories of Childhood / Histoires d’ Enfant, Histoires d’ Enfance, Tome I – Civilisation], 141-167.

- “Approaches to the history of Child Labour in Europe”, *Jahrbuch für Wirtschaftsgeschichte/Economic History Yearbook*, 2007 (II), σελ. 231-242.

- “Aspects of poor children’s material cultures in Austria from the late 19th century to the interwar period: Food and Toys”, *Caiete de anthopologie istorica /Journal of Historical Anthropology* τόμος 7, (2007), σελ. 179-193 (εξαμηνιαία έκδοση του Σεμιναρίου Ιστορικής Ανθρωπολογίας), Πανεπιστήμιο Cluj (Klausenberg - Τρανσυλβανία) Ρουμανία.

- “Kinderarbeit” («Παιδική Εργασία») στην *Enzyklopädie der Neuzeit*, «Kulturwissenschaftliches Institut Essen» σε συνεργασία με τους ειδικούς

επιστήμονες, επιμέλεια Friedrich Jaeger, Verlag J.B. Metzler, Stuttgart, Weimar, τόμος 6, 2007, σελ. 553-557.

-“Kinderarbeit und Migration in der Spätphase der Habsburger Monarchie: Aspekte, Ansätze, Überlegungen”, («Παιδική Εργασία και Μετανάστευση κατά την ύστερη περίοδο της Αψβουργικής Μοναρχίας»), στων Annemarie Steidl, Thomas Buchner, et. al. (επιμ.) *Übergänge und Schnittmengen. Arbeit, Migration, Bevölkerung und Wissenschaftsgeschichte in Diskussion*, Böhlau Verlag 2008, 19-44.

- «Παιδική Εργασία στην Ευρώπη», στο Μ. Δρίτσα (επιμ.), *Θέματα Οικονομικής και Κοινωνικής Ιστορίας της Ευρώπης*, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Πάτρα 2008, 149-179.

- «Νεανικές ηλικίες και αγροτική κοινωνία στην Ελλάδα του πρώιμου 20ού αιώνα και του Μεσοπολέμου», σελ. 219-237 στων Βαγγέλη Καραμανωλάκη, Ιωάννας Παπαθανασίου, Εύης Ολυμπίτου (επιμ.), *Η ελληνική νεολαία στον 20ό αιώνα. Πολιτικές διαδρομές, κοινωνικές πρακτικές και πολιτιστικές εκφράσεις*, εκδόσεις Θεμέλιο 2010.

- “Child Work and Its Meanings in Rural Europe: Comparisons between Central Europe and the Balkans During the Late Nineteenth and the First Decades of the Twentieth Century”, σελ. 363-390, στων Kristoffel Lieten, Elise van Nederveen Meerkerk (επιμ.), *Child Labour’s Global Past, 1650-2000*, IISH series (International Institute of Social History series / International and Comparative Social History, volume 13), εκδόσεις Peter Lang Academic Publishers Bern, 2011.

-“Sennerinnen. Zur Geschichte ländlicher Frauenarbeit in den österreichischen Alpen vom späten 18. Jahrhundert bis in die Zwischenkriegszeit»” («Αγροτικές Υπηρέτριες στους αλπικούς λειμώνες: Γυναίκες και Εργασία στις αυστριακές Άλπεις από τον ύστερο 18^ο αιώνα μέχρι και την εποχή του μεσοπολέμου»), 297-317, στο *Histoire des Alpes, Storia delle Alpi, Geschichte der Alpen*, 16/2011. Chronos Verlag.

-“Approaches to Child Neglect and Neglected Children in early 20th century Vienna: Some evidence from the Pestalozzi Society”, pp. 325-336, στων Aida Skoro Babic, Mateja Jeraj, Matevz Kosir, Bojan Balkovec (επιμ.), *Zgodovina otrostva / History of Childhood*, Zbirka Zgodovinskega casopisa 45 (=Περιοδικό « Ιστορικά»-Σλοβενία, Συλλογές, τόμος 45), 2012.

-“Rural labour, gender and social hierarchies:Peasants’ wives and female rural servants in the Austrian Alps during the late 19th and the earlydecades of the 20th centuries”, 54-69, στο *Ο Κόσμος της Εργασίας*, τεύχος 2 /Μάρτιος 2015, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων.

http://kosmos-ergasias.unit.uoi.gr/images/pdf/2_Articles_Papathanasiou.pdf

“Delovna, spolna in družbena hierarhija na podeželju: žene kmetov in dékle v Avstriji ob koncu 19. in v prvih desetletjih 20.” [Εργασία στην αγροτική ύπαιθρο, φύλο και κοινωνικές ιεραρχίες: Αγρότισσες και αγροτικές υπηρέτριες στις αυστριακές Άλπεις κατά τον ύστερο 19ο και τις πρώτες δεκαετίες του 20ού αιώνα] σσ. 65—75, στο, *Zgodovina za Vse – vse za zgodovino*, τόμος XXII, τεύχος 1/2015, Λιουμπλιάνα.

-«Към историята на детския труд в гърция: общ преглед», [Ιστορία της Παιδικής Εργασίας στην Ελλάδα: Μια επισκόπηση] σσ. 33-39, στο *Balkanistic Forum '16, БАЛКАНИСТИЧЕН ФОРУМ 1-2, ДА ИЗРАСНЕШ НА БАЛКАНИТЕ, Growing up in the Balkans*, ISSN 1310-3970, УНИВЕРСИТЕТ “НЕОФИТ РИЛСКИ” – БЛАГОЕВГРАД, 2016, ГОДИНА XXV.

-«Στη Βιέννη του ύστερου 18^{ου} και του πρώιμου 19^{ου} αιώνα: Μυστικές Συναντήσεις, Ανατρεπτικές Ιδέες, ‘Υπονομευτικές’ Κινήσεις», *Πρακτικά Ημερίδας. Οι Πόλεις των Φιλικών: οι αστικές διαδρομές ενός επαναστατικού φαινομένου*, με επιστημονική επιμέλεια της Όλγας Κατσαρδή-Hering, Ίδρυμα της Βουλής των Ελλήνων για τον Κοινοβουλευτισμό και τη Δημοκρατία, Αθήνα 2018, σ. 77-98.

-«Play, work and petty crime: children on the streets and public spaces of late nineteenth- and early twentieth-century Vienna», στις Nicoleta Roman (επιμ.), *Orphans and Abandoned Children in European History. Sixteenth to Twentieth Centuries*, Routledge, Λονδίνο, Νέα Υόρκη 2018, σ. 162-180.

- «Όψεις του ανδρισμού στο γερμανικό ‘νεανικό κίνημα’ (1896-1933)», των Δ. Βασιλειάδου, Γ. Γιαννιτσιώτη, Α. Διαλέτη, Γ. Πλακωτού (επιμ.), *Ανδρισμοί. Αναπαραστάσεις, υποκείμενα και πρακτικές από τη μεσαιωνική μέχρι τη σύγχρονη περίοδο*, εκδόσεις Gutenberg (σειρά «Ιστορία του Φύλου», 2), Αθήνα 2019, σ. 313-335.

Δημοσιεύσεις σε ηλεκτρονικά πρακτικά συνεδρίων:

- «Εθνικοσοσιαλισμός, εκπαίδευση και νεολαία στη μεσοπολεμική (ναζιστική) Γερμανία», 27 σελίδες, Ημερίδα του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας με θέμα «Ερμηνεύοντας την ιστορική εμπειρία του φασισμού στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, 13,14.4.2013», praktika-dihmeridas-ermhneyontas-thn-istoriki-empeiria-toy-fasismoy-sth-deyterobaθmia-ekpaideysh-13-14-3-2013.html.

- Secular and Christian Youth Associations in Interwar Germany: A comparison of public life and socio-political ideology”, 15 σελίδες, στα Πρακτικά Διεθνούς Συνεδρίου με θέμα “Forms of Public Sociality: Collective Action, Collective Subjectivities and the State in the Twentieth Century”, 8-9 May 2015, University of Crete, Department of History & Archaeology, Rethymno, Crete.

http://www.public-sociality.uoc.gr/texts_conference/Maria%20Papathanassiou.pdf
http://public-sociality.uoc.gr/texts_conference/Maria%20Papathanassiou.pdf